

תת"ע (עכו) 2252-12-20 - מדינת ישראל נ' אימן מלי

בית משפט השלום לתעבורה בעכו

08 יולי 2025

תת"ע 2252-12-20 מדינת ישראל
נ' מלי

לפני כבוד השופטת ג'נווה נחאס עראף

מדינת ישראל

בעניין: המאשימה

נגד

אימן מלי

הנאשם

גזר דין

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו ביום 29.5.2023 בעבירה של עבירה של נהיגה כאשר רישיון הנהיגה פקע מעל שנתיים - עבירה לפי סעיף 10(א) לפקודת התעבורה [נוסח חדש], תשכ"א - 1961 (להלן: "**פקודת התעבורה**") וכן עבירה של נהיגה ברכב ללא בטוח - עבירה לפי סעיף 2(א) לפקודת בטוח רכב מנועי (נוסח חדש), תש"ל - 1970 (להלן: "**פקודת בטוח רכב מנועי**")
2. על פי כתב האישום, ביום 5.11.2020 סמוך לשעה 13:53 נהג הנאשם ברכב פרטי מסוג "שברולט" מ.ר. 1333966 ונסע בישוב בית ג'ן; באותו מועד נהג הנאשם ברכב הנ"ל ללא ביטוח תקף וכאשר רישיון הנהיגה שברשותו פקע בתאריך 15.8.2012.

תסקיר שירות המבחן

3. ביום 30.6.2024 הוגש לתיק בית המשפט תסקיר מאת שירות המבחן.
 4. מהתסקיר עולה כי הנאשם בן 48, נשוי ואב ל- 4 ילדים בגילאי 15-28 (במועד עריכת התסקיר), העובד בתחום הבניין כי אם לא באופן סדיר.
- הוא סיים 8 שנות לימוד, ונאלץ לעזוב את הלימודים בשל דוחק כלכלי ורצון לסייע בפרנסת המשפחה. הנאשם השתלב בצה"ל בגיל 18, ונעדר מהשירות הצבאי לאור הקושי שלו לעמוד במחויבות בפרנסת המשפחה במקביל לשירות הצבאי. הנאשם נשפט בגין 3 אירועים שונים בצבא והושתו עליו 6 חודשי מאסר ובחלוף שנה וחצי הוא שוחרר בשל חוסר התאמה.

5. לדברי הנאשם, אשתו סובלת מבעיות בריאותיות שונות, כאשר חלה החמרה במצבה הרפואי והוא נאלץ לבצע את מטלות הבית השוטפות לרבות טיפול בילדים. שירות המבחן ציין כי לא הוצגו מסמכים בעניין.
6. הנאשם שיתף את שירות המבחן כי עבד בתחום הבניין באופן לא סדיר בשל הצורך בטיפול באשתו, ילדיו וביתו, צבר חובות רבים, החל בהליך פשיטת רגל ולא עמד בהסדר התשלומים; לדברי הנאשם סכום החובות הקיימים נגדו היום עומד על 800,000 ₪ אם כי לא הוצגו מסמכים בפני שירות המבחן.
7. שירות המבחן ציין כי אין לחובת הנאשם הרשעות פליליות, אם כי לחובתו 4 הרשעות בתחום התעבורה, האחרונה משנת 2019 בגינה תלוי ועומד נגדו מאסר מותנה.
8. שירות המבחן הוסיף כי הנאשם לקח אחריות על מעשיו המתוארים בכתב האישום, טען כי אשתו התעלפה בביתם ונאלץ להסיעה לקופת החולים, ידע כי אסור לו לנהוג אולם מאידך לא היה בנמצא מי שיסייע והזמן דחק בו. הנאשם הביע צער וחרטה, ציין כי נהג בחוסר זהירות והעדר שיקול דעת והוסיף כי מעשיו לא יישנו מאחר והוציא רישיון.
9. שירות המבחן התרשם כי הנאשם מגלה אחריות רבה כלפי משפחתו, כאשר על אף האתגרים הרבים עימם מתמודד, הוא עושה מאמצים רבים לתפקד באופן נורמטיבי ומיטיב. עוד התרשם שירות המבחן כי התנהגות הנאשם נבעה מחוסר שיקול דעת וממצוקה נוכח הדאגה למצבה הרפואי של אשתו.
10. שירות המבחן לא התרשם מצורך בהליך טיפולי בתחום התעבורה, אם כי סבר כי הטלת עונש בדמות צו של"צ יהווה עבור הנאשם ענישה חינוכית שיש בה כדי להקטין סיכון להישנות מעשי עבירה בעתיד בצד תרומה לחברה.
11. סיכומו של דבר, שירות המבחן המליץ להטיל על הנאשם צו של"צ בהיקף של 140 שעות בצד הארכת המאסר המותנה.

תמצית טיעוני הצדדים לעונש

12. ביום 27.5.2025 נשמעו טיעוני הצדדים לעונש.
13. **ב"כ המאשימה** במסגרת טיעוניה לעונש בכתב טענה, בין היתר, כי התנהלות הנאשם מלמדת על זלזול בוטה ואף מתמשך ברשויות החוק והמשפט, והוסיפה כי יש לראות בנאשם כמי שלא מורשה לנהיגה כלל וזאת בשים לב לתקופת הפקיעה הארוכה.
14. **ב"כ המאשימה** עתרה להשית על הנאשם עונש בדמות מאסר בפועל ולהימנע מהסתפקות בענישה צופה פני עתיד, הפנתה לענישה נהגת, וכן לעקרון ההלימה וטענה כי חרף המלצת שירות המבחן להורות על הארכת המאסר המותנה, יש מקום לשים דגש על החזרתיות במעשי הנאשם אשר רק לאחרונה טרח לחדש את רישיונו.

15. ב"כ המאשימה ביקשה לקבוע מתחם עונש הולם הנע בין מאסר מותנה עד 12 חודשי מאסר בפועל, פסילה הנעה בין 3 חודשים ועד 24 חודשים לצד רכיבי ענישה נלווים, ולמקם את עונשו של הנאשם ברף הבינוני של המתחם תוך הפעלת המאסר המותנה.

16. **ב"כ הנאשם** הפנה לאמור בתסקיר שירות המבחן, וטען כי שירות המבחן נוכח לדעת כי עסקין באדם נורמטיבי המכה על חטא, ועל כן הוגש תסקיר חיובי הממליץ על הארכת המאסר המותנה. עוד הוסיף כי הנאשם הסיר את המחדל, הפנים את חומרת מעשיו והביע חרטה כנה.

ב"כ הנאשם טען עוד כי המדובר באירוע נקודתי על רקע רצון הנאשם לפנות את אשתו לקבלת טיפול רפואי, והטענה כי הנאשם נהג 8 שנים כאשר רישונו פקע חוטאת לאמת.

17. ב"כ הנאשם הגיש מסמכים רפואיים הנוגעים למצבה הרפואי של אשת הנאשם, וציין כי הגבלת הרישיון נבעה מחובות לרשות האכיפה והגבייה וכי הנאשם חידש את רישונו ומחזיק ברישיון נהיגה תקף עד לשנת 2023.

18. **הנאשם**, לאחר שהועמד על זכותו לומר את המילה האחרונה, הביע חרטה על מעשיו וציין כי נאלץ לנהוג כדי לפנות את אשתו לקבלת טיפול רפואי. הנאשם התחייב שלא ישוב על מעשה העבירה.

דין והכרעה

1. בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין, תשל"ז - 1977 (להלן: "**חוק העונשין**"), העיקרון המנחה בענישה הוא **עקרון ההלימה** דהיינו קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה ונסיבותיה ומידת אשמו של הנאשם, לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו.

2. בהתאם לתיקון זה, על בית המשפט לקיים בחינה תלת-שלבית לצורך גזירת העונש:

בשלב הראשון, על בית המשפט לקבוע את מתחם העונש ההולם את נסיבות ביצוע העבירה ואותן בלבד. עסקין במתחם נורמטיבי-אובייקטיבי. לשם כך על בית המשפט להתחשב בארבעה שיקולים:

- (1) הערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה;
- (2) מידת הפגיעה בערך זה;
- (3) מדיניות הענישה הנהוגה;
- (4) הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה המפורטות בסעיף 40ט לחוק העונשין.

בשלב השני על בית המשפט לבחון קיומם של שיקולים חריגים הנוגעים לנאשם ומצדיקים סטייה מהמתחם שנקבע בשלב הראשון; כאשר לקולא ניתן יהא לסטות לאור קיומו של פוטנציאל שיקום מיוחד, ולחומרא ניתן יהא לסטות מתוך רצון להגן על הציבור. ככל שלא מצא בית המשפט להעדיף שיקולי שיקום או הגנה על הציבור, יעבור בית המשפט לבחינת השלב השלישי.

בשלב השלישי, יהא על בית המשפט לקבוע את העונש שיושת על הנאשם בתוך המתחם שנקבע. במסגרת שלב זה נדרש בית המשפט לשקול נסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה המנויות בסעיף 40יא לחוק העונשין, כמו גם נסיבות אחרות ככל שמצא שהן רלוונטיות (סעיפים 40ג(ב) ו- 40יב לחוק העונשין).

(לעניין הבחינה התלת שלבית ראה ע"פ 2918/13 **דבס נ' מדינת ישראל** (18.7.2013)).

א. קביעת מתחם העונש ההולם

הערכים המוגנים שנפגעו ומידת הפגיעה בהן

3. נקבע לא אחת כי העבירה של נהיגה לאחר שרישיון הנהיגה פקע הינה עבירה חמורה כאשר חומרת העבירה נגזרת מאורך תקופת הפקיעה - ככל שתקופת הפקיעה ארוכה יותר, כך ייטה בית המשפט לראות בנאשם כמי שלא מורשה כלל לנהוג.

בענייננו, הפגיעה הינה לא רק בשלטון החוק, אלא התקיימה סכנה ממשית למשתמשי הדרך וזאת לאור העדר כיסוי ביטוחי וגלגול הנטל לפיצוי הנפגעים לכלל הציבור; בשים לב לאורך תקופת הפקיעה, הרי שהפגיעה בערך המוגן הנוגע לשלטון החוק הינה גבוהה.

4. לעניין חומרת העבירה של נהיגה בזמן פקיעת רישיון נהיגה, נקבע ברע"פ 2423/12 **כהן נ' מדינת ישראל** (7.5.2012) כי:

"המבקש עשה דין לעצמו, תוך זלזול בשלטון החוק וסיכון הנהגים האחרים בכביש, כאשר בחר לנהוג ברכבו, במשך תקופה ארוכה, ללא רשיון נהיגה בתוקף."

עוד נקבע בעפ"ת (מחוזי ב"ש) 21538-08-19 **מדינת ישראל נ' ג'נייס** (20.1.2020) כי:

"גם העבירה של נהיגה כשרשיון הנהיגה פקע לתקופה ארוכה, היא עבירה שהערכים המוגנים בגדרה דומים [לאלו של נהיגה בזמן פסילה - ס.ד.],

ושלא ניתן להקל ראש בחומרתה; כאשר ככל שתקופת הפקיעה ארוכה יותר, ראוי להתייחס אל הנהג כמי שאינו מורשה כלל לנהיגה, כך שפוטנציאל הסכנה לציבור הטמון בנהיגתו, גבוה".

5. באשר לעבירה של נהיגה ללא ביטוח הרי שנקבע זה מכבר כי המדובר בעבירה הטומנת בחובה "דופי מוסרי הנובע מהסיכון שנגרם לעוברי אורח והקשיים במימוש פיצויים אם תיגרם תאונת דרכים" (ראה רע"פ 2910/20 הייב נ' מדינת ישראל (7.5.2020); כן ראה רע"פ 665/11 אבו עמאר נ' מדינת ישראל (24.1.11) שם נקבע כך:

"עבירות נהיגה בפסילה ללא ביטוח וללא רשיון, יש בהן לא רק דופי פלילי אלא אף מוסרי כפול: הסיכון המובהק לעוברי דרך (וגם לנוהג עצמו), וזו עיקר, וכן קשיים במימוש פיצויים בעקבות תאונות דרכים אם אלה יקרו חלילה בעת נהיגה כזאת".

ראה גם רע"פ 5635/19 יעקובוב נ' מדינת ישראל (4.9.2019) שם נקבע:

"אין להקל ראש במעשיו של המבקש אשר נהג ברכבו חרף פסילת רישיונו ובעוד עונשי מאסר מותנים תלויים ועומדים נגדו, תוך התרסה נגד רשויות החוק והפגנת זלזול בהחלטות בית המשפט. לכך מצטרפת חומרתה הרבה של נהיגה ללא תעודת ביטוח בת-תוקף, העלולה לעורר קשיים במימוש הפיצויים במקרה של תאונת דרכים (וראו רע"פ 1483/19 ליפשיץ נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו) (6.3.2019); רע"פ 665/11 אבו עמאר נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו) (24.1.2011))".

(ההדגשה אינה במקור)

מדיניות הענישה הנוהגת

6. בחינת מדיניות הענישה הנוהגת מעלה כי במקרים דומים כאשר מדובר בעבירה של נהיגה ללא רישיון נהיגה תקף, ללא ביצוע עבירות נלוות, נקבע כי העונש הראוי הינו מאסר על תנאי עד מאסר בפועל, כן פסילה בפועל, כאשר משך תקופת הפסילה ייקבע על פי עבר תעבורתי, ותק הנהיגה ומשך התקופה בה לא החזיק הנאשם רישיון נהיגה תקף; עוד נקבע כי ככל שתקופת הפקיעה ארוכה יותר כך גם הפסילה בפועל תהא ארוכה יותר.

7. אציין כי מותבים שונים אימצו גישות עונשיות שונות, כאשר קיימים מותבים אשר שמו את הדגש על הסרת המחדל והרצון לעודד נהגים לחזור למוטב ועל כן מיקמו נהגים ברף הנמוך של המתחם, בעוד שמותבים אחרים הדגישו את הצורך בענישה הרתעתית תוך קביעה כי הסרת המחדל אינה

חזות הכל והתחשבות יתר תביא להחטאת מטרות הענישה ופגיעה בעקרון ההלימה המהווה לב ליבו של תיקון 113 לחוק העונשין, ועל כן מיקמו את הנאשמים ברף הגבוה של המתחם; ברי כי ישנם מותבים אשר מיקמו עונשם של נאשמים ברף הבינוני של המתחם ובסופו של יום מנעד העונשים הוא רחב. **כשלעצמי, סבורני כי יש לנקוט בענישה המעודדת חזרה למוטב, ואינה מחבלת במאמצי הנאשמים לקבלת רישיון נהיגה, ועל כך אפרט בהמשך.**

· רע"פ 325/22 **סוליקו נ' מדינת ישראל** (18.1.2022) נדונה בקשת רשות ערעור לאחר שבית המשפט המחוזי דחה את הערעור של המערער. בית המשפט המחוזי קבע כי אין בחידוש רישיון נהיגה כדי למחוק את "חטאי העבר", וכי העונש שהוטל על המערער - 3 חודשי פסילה תוך הפעלה בחופף של 3 חודשי פסילה מותנית, 3 חודשי פסילה על תנאי וקנס 1,500 ₪ - לא היה חמור כלל, וכי בית משפט השלום נהג במערער ב"קולה יתרה". באותו עניין רישיון הנהיגה של המערער פקע תקופה של 12 שנה כאשר למערער הרשעות בגין עבירות דומות. המחדל הוסר. כב' השופט אלרון קבע כי בית המשפט רשאי להתחשב בנסיבה של "הסרת הפגם" ככל נסיבה אחרת, וכי אין היא בבחינת "אחת ויחידה". בית המשפט העליון דחה את בקשת רשות הערעור תוך שציין כי ספק אם היה מקום לחפוף את עונשי הפסילה ולהקל על ידי כך הקלה נוספת בעונשו של המערער. בית המשפט העליון קבע כי גזר הדין היה מקל למדי.

· רע"פ 84/16 **בישר נ' מדינת ישראל** (2.2.16) נדון עניינו של מערער אשר הורשע בעבירה של נהיגה לאחר שרישיונו פקע תקופה של כשמונה שנים. לחובת המערער היו 49 הרשעות תעבורה, כאשר בסופו של יום המערער הסיר את המחדל; בית משפט השלום גזר על הנאשם פסילה בפועל למשך 5 חודשים, פסילה על תנאי וקנס בסך 1500 ₪. בית המשפט המחוזי דחה את ערעור המערער וקבע, כי עונש הפסילה שהושת עליו לא היה חמור כלל בהינתן העבירות בהן הורשע והעבר התעבורתי. בקשת רשות ערעור נדחתה תוך קביעה, כי העונש שהושת על המערער איננו סוטה ממדיניות הענישה הנוהגת.

· רע"פ 6569/14 **בדיע אבו ג'נעמה נ' מדינת ישראל** (2.10.14) אושרו 8 חודשי מאסר בפועל שהוטלו על נהג, שהורשע בצירוף 3 אישומים של נהיגה ללא רישיון נהיגה וכן בנהיגה ללא ביטוח, שרישיון הנהיגה שלו פקע לפני 25 שנה, למרות תסקיר חיובי של שירות המבחן שהוגש בעניינו.

· רע"פ 1973/13 **חסן נ' מדינת ישראל** (24.3.13) אושר גזר דין אשר כלל, בין היתר, 45 ימי מאסר בפועל לנהג שרישיונו פקע מעל 10 שנים.

· רע"פ 9286/12 **דדון נ' מדינת ישראל** (27.12.12) נוכח הלכת "אי ההתערבות" לא ניתנה רשות ערעור על גזר דין הכולל 180 שעות של"צ ו-3 חודשי מאסר מותנה כנגד נהג שרישיונו פקע כ-8 שנים, למרות עבר דומה.

· עפ"ת (מחוזי חיפה) 12215-04-24 **שרר נ' מדינת ישראל** (9.7.2024) שם נדון עניינו של נאשם אשר נהג כאשר רישיונו פקע 24 שנים; בית המשפט העמיד את הפסילה על 3 חודשים בלבד חלף 10 חודשים אשר הוטלו עליו על ידי בית משפט קמא תוך שהדגיש כי

עסקינן בנאשם אשר התגורר בחו"ל מרבית חייו.

· עפ"ת (חיפה) 15343-04-23 אגבאריה נ' מדינת ישראל (9.6.2023) אישר בית המשפט המחוזי עונש של 11.5 חודשי פסילה בפועל (הופעלו 3 חודשי פסילה מותנית), 12 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים, 8 חודשי פסילה על תנאי למשך 3 שנים וקנס על סך 2,000 ₪, אשר הושתו על נאשם אשר הורשע בעבירה של נהיגה לאחר שרישיונו פקע לפני 21 שנה (הנאשם צירף שני תיקים). יצוין כבר עתה כי המאשימה לא עתרה למאסר בפועל. לחובת הנאשם היה עבר תעבורתי אשר כלל 16 הרשעות קודמות לרבות בגין עבירות דומות וזאת מאז מועד פקיעת רישיונו. בית המשפט המחוזי אישר את קביעת בית המשפט השלום לפיה הוכח יסוד נפשי של מחשבה פלילית ועל כן ניתן להטיל עונש מאסר מותנה, ואימץ את הקביעה לפיה "ריפוי הפגם" אינה חזות הכל. עוד הוסיף בית המשפט כי עברו התעבורתי הכבד של המערער יכל להצדיק ענישה מחמירה בהרבה.

· עפ"ת (חיפה) 17437-05-20 אבו גרור נ' מדינת ישראל (29.7.2020) הקל בית המשפט המחוזי בחיפה (כב' השופט מאזן דואד) בעונשו של נאשם אשר הורשע בארבעה תיקים שעניינם עבירות של נהיגה כאשר רישיון הנהיגה פקע (למעלה מ- 17 שנה), כן פקע רישיון הרכב. המערער היה נעדר עבר תעבורתי אולם המחדל לא הוסר. בית המשפט המחוזי קבע כי בשים לב לתקופת הפקיעה, העדר עבר תעבורתי, מספר האירועים בהם הורשע המערער, יש מקום להעמיד את תקופת הפסילה בפועל על 10 חודשים במקום 18 חודשים. בית המשפט לא התערב ביתר רכיבי הענישה שהיו מאסר על תנאי לתקופה של 7 חודשים למשך 3 שנים וכן פסילה על תנאי 7 חודשים למשך 3 שנים וקנס על סך 3,000 ₪.

· עפ"ת (חיפה) 62364-06-20 מדינת ישראל נ' גורביץ (27.7.2020) המשיב הורשע בעבירה של נהיגה ללא רישיון נהיגה תקף (פקיעה 13 שנה), העבר התעבורתי התיישן והמחדל הוסר. בית משפט השלום גזר על המשיב פסילה מותנית ומאסר מותנה בלבד; ערעור המדינה התקבל והוסף רכיב פסילה בפועל לתקופה של 4 חודשים.

· עפ"ת (נצרת) 10188-09-20 מדינת ישראל נ' אבו עואד (21.2.2021) המשיב הורשע על פי הודאתו בשני מקרים של נהיגה ללא רישיון נהיגה תקף (11 שנות פקיעה), למשיב 25 הרשעות קודמות כאשר חלקן מאוחרות יותר ליום ביצוע העבירות; הרישיון חודש, בית משפט השלום גזר על המשיב פסילה מותנית ומאסר מותנה בלבד; ערעור המדינה התקבל והוסף רכיב פסילה בפועל לתקופה של 10 חודשים.

· עפ"ת (חיפה) 42871-10-19 בווראת נ' מדינת ישראל (6.11.19) נדחה ערעור של מערער אשר הורשע, בשני תיקים שצורפו בעבירות של נהיגה ברכב כשרישיון הנהיגה פקע משך 9 שנים. בעברו של המערער היו 28 הרשעות קודמות מתוכן 10 הרשעות בוצעו בזמן נהיגה בתקופת הפקיעה ו- 5 הרשעות קודמות בגין אותה עבירה. המערער הסיר את המחדל וחידש את הרישיון; ונגזרו עליו 2 חודשי מאסר על תנאי, פסילה בפועל למשך 6 חודשים, 4 חודשי פסילה על תנאי וקנס 1500 ש"ח.

· עפ"ת (נצרת) 39803-04-15 עומר פואז נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 20.09.2015) נדון עניינו של נאשם אשר נהג לאחר שרישיונו פקע 5 שנים וללא ביטוח. בית המשפט השלום השית על הנאשם

עונש של 6 חודשי פסילה בפועל, 5 חודשי פסילה על תנאי למשך 3 שנים, 2 חודשי מאסר על תנאי למשך שנתיים וקנס בסך 1,500 ₪. הערעור הופנה כנגד רכיב המאסר המותנה. כב' השופט דבור סקר פסיקה רבה אשר הוגשה לעיונו וקבע כי פסיקת ביתמשפט השלום המתייחסת לקיומו של נוהג בדבר הטלת חודש פסילה בגין כל שנת פקיעה, היא קביעה שאינה מקובלת ואין להשתמש בה כמדד נכון, בלעדי ו/או מכריע ומדויק. בית המשפט המחוזי קבע כי ניתן להטיל עונש של מאסר מותנה בגין עבירה של נהיגה ללא רישיון נהיגה תקף אולם במקרה דנן לא היה מקום לעשות כן, ולאור כך ביטל את רכיב העונש המאסר המותנה והתיר את יתר רכיבי הענישה על כנם.

· עפ"ת (מרכז) 11890-05-14 **סולומון בליה נ' מדינת ישראל** (7.9.2024) נדון ערעור של מערער אשר נהג בזמן פקיעת רישיון נהיגה (9 שנים). כב' השופטת אוהד ציינה כי נקבע על ידה מספר פעמים כי במקום בו העבירה המיוחסת לנאשם הינה עבירה של נהיגה בזמן פקיעת רישיון נהיגה בלבד, ללא ביצוע עבירות נלוות, העונש הראוי הינו פסילה בפועל בלבד כאשר תקופת הפסילה תיקבע על פי העבר התעבורתי ומשך תקופת הפקיעה, כאשר ככל שתקופת הפקיעה אורכה יותר הפסילה בפועל תהא ארוכה יותר ומכל מקום תקופת הפסילה הראויה הינה בין 3-9 חודשים. עונש המאסר בפועל לתקופה של חודשיים בוטל למרות שבמסגרת ההסדר בין הצדדים סוכם להטיל על הנאשם עונש של עבודות שירות, כאשר בסופו של יום נמצא הנאשם לא מתאים לריצוי עבודות שירות; בית המשפט לא התערב ברכיב הפסילה (שנתיים) תוך קביעה שלא הוגש ערעור על רכיב זה.

· עפ"ת (מרכז) 11468-06-11 **גאנם נ' מדינת ישראל**, נקבע על ידי בית המשפט המחוזי כי העונש הראוי בגין העבירה הנדונה נע בין 3 ל - 9 חודשי פסילה בפועל, הכל תלוי בנסיבות, מיהות העברין, עברו התעבורתי וכיו"צב.

נסיבות הקשורות לביצוע העבירה

8. בהתאם להוראת סעיף 40ט לחוק העונשין, בבוא בית המשפט לקבוע את מתחם העונש ההולם למעשה העבירה, יתחשב בית המשפט בהתקיימותן של נסיבות הקשורות בביצוע העבירה אשר נמנו באותו סעיף; במסגרת זו מן הראוי לתת את הדעת לנסיבות הבאות:

- **הנזק שהיה צפוי להיגרם מביצוע העבירה:** הנזק שהיה צפוי להיגרם מהעבירה בה הורשע הנאשם הינו משמעותי שכן במידה והנאשם היה חלילה מעורב בתאונת דרכים, אזי תאונה זו הייתה נעדרת כל כיסוי ביטוחי דבר אשר היה מביא לגלגול הנזקים הכספיים לקופה הציבורית.

- **הנזק שנגרם מביצוע העבירה:** הנזק שנגרם מביצוע העבירה נוגע לפגיעה בשלטון החוק, יחד עם זאת לא נגרמו פגיעות בנפש או ברכוש.

- **יכולת הנאשם להבין את הפסול במעשיו:** לנאשם, היכולת המלאה להבין את הפסול במעשיו.

- מידת השליטה של הנאשמת על המעשים: לנאשם הייתה שליטה מלאה על מעשיו, הנאשם בחר לנהוג ברכב חרף ידיעתו כי רישיונו פקע לפני 8 שנים - הנאשם יכל בנקל להימנע מביצוע העבירה. אין המדובר באירוע מקרי אליו נקלע הנאשם, אם כי בהתנהגות מתוכננת מראש כאשר הנאשם ציין כי ביצוע העבירות נבע בשל רצונו להסיע את אשתו לקבלת טיפולי רפואי. אדגיש כי עם כל ההבנה והאמפטיה למצבה הרפואי של אשת הנאשם, הרי שעדיין מצופה היה מהנאשם להיעזר בשירותי חירום ולהימנע מביצוע עבירה בעצמו, מה גם שבסופו של יום לא הונחה בפניי שום אינדקציה לפיה אשת הנאשם הייתה בסכנת חיים.

מתחם העונש ההולם

9. בשים לב לעיקרון ההלימה, לחומרת העבירות, נסיבות ביצוע העבירות ולאחר שלקחתי בחשבון את הערכים החברתיים שנפגעו, בחנתי את מדיניות הענישה הנוהגת ונתתי את דעתי לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, אני קובעת כי מתחם העונש ההולם הינו פסילה בפועל הנעה בין 89 יום ועד ל 24- חודשים, מאסר על תנאי עד מאסר בפועל לתקופה של 12 חודשים, פסילה על תנאי וקנס.

ב. האם יש מקום לסטות ממתחם העונש ההולם

10. לא מצאתי מקום לסטות ממתחם העונש לקולא בשל שיקולי שיקום או לחומרא בשל שיקולי הגנה על האינטרס הציבורי.

בעניין זה אדגיש כי שני הצדדים לא הצביעו את נסיבות המצדיקות סטייה לקולא או לחומרא ומשכך אינני רואה מקום להרחיב את הדיון בעניין, מה גם שב"כ הנאשם כלל לא התייחס למתחם העונש ההולם.

ג. נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה

11. בהתאם להוראת סעיף 40ג לחוק העונשין, בגזירת העונש המתאים לנאשם, בגדרי מתחם העונש ההולם, יתחשב בית המשפט בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה. במסגרת זו מן הראוי לתת את הדעת לנסיבות הבאות:

- הפגיעה של העונש בנאשם, לרבות בשל גילו: הנאשם בן 48, מתמודד עם נסיבות חיים

מורכבות לרבות חובות מעל ל- 800,000 ₪. לא יכול להיות ספק כי שלילת רישיון הנהיגה של הנאשם כעת והשתת עונש של מאסר בפועל אף בדמות של עבודות שירות תהא בה כדי לפגוע בצורה קשה בנאשם אשר מתמודד ממילא עם נסיבות חיים מורכבות.

- הפגיעה של העונש במשפחתו של הנאשם - כפי שצוין, אשתו של הנאשם סובלת ממצב

רפואי מורכב, משפחת הנאשם שקועה בחובות כלכליים והנאשם מצוי בהליכי חדלות פרעון. אשתו הנאשם אינה מקבלת קצבת ביטוח לאומי, וברי כי השתת ענישה בדמות

מאסר ופסילת רישיון תגדע את פרנסת המשפחה ותפגע בה אנושות.

- **נטילת האחריות של הנאשם על מעשיו, וחזרתו למוטב או מאמציו לחזור למוטב:** הנאשם נטל אחריות מלאה על מעשיו, הודה כמעט בהזדמנות הראשונה וחדש את רישיונו וכיום הוא מחזיק ברישיון נהיגה תקף עד לשנת 2032.

- **חלופי הזמן מעת ביצוע העבירה:** מאז ביצוע העבירה ועד היום חלפו מעל לארבע שנים ושבעה חודשים, ולא נפתחו נגד הנאשם תיקים נוספים.

- **עברו הפלילי של הנאשם או העדרו:** הנאשם מנהל אורח חיים נורמטיבי, אין לחובתו הרשעות פליליות, אם כי יש לחובתו הרשעות מתחום התעבורה. הנאשם נוהג משנת 2010, צבר לחובתו 4 הרשעות קודמות. 1 מסוג ברירת משנת ו- 3 מסוג הזמנה לדין, 3 הרשעות התיישנו, והרשעתו האחרונה משנת 2019 הינה בגין עבירה זהה של נהיגה כאשר רישיון הנהיגה פקע מעל שנתיים; בגין אותה הרשעה הושתו על הנאשם 2 חודשי מאסר מותנה, כאשר מאסר מותנה זה בר הפעלה בתיק בו עסיקן, בצד 5 חודשי פסילה, 3 חודשי פסילה מותנית למשך 3 שנים וכן קנס בסך 800 ₪.

מהו העונש אותו ראוי להשית על הנאשם?

12. בעוד ב"כ המאשימה ביקשה להשית על הנאשם, בין היתר, ענישה בדמות מאסר בפועל תוך הפעלת המאסר המותנה, ב"כ הנאשם ביקש לאמץ את המלצת שירות המבחן ולהורות על הארכת המאסר המותנה.

13. אין חולק על כך כי הכלל לעניין מאסר על תנאי הוא הפעלתו, וזאת בהתאם לסעיף 55(א) לחוק העונשין חוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**"); סעיף 56(א) לחוק העונשין הקובע ניתן להאריך מאסר על תנאי "**מטעמים שירשמו... אם שוכנע בית המשפט שבנסיבות הענין לא יהיה צודק להפעיל את המאסר על תנאי**"; מהווה חריג לכלל (ראו רע"פ 4902/14 **בן צבאן נ' מדינת ישראל** (16.7.2014)).

בע"פ 4517/04 **אחמד מסראווה נ' מדינת ישראל**, נט(6) 119 (2005) בית המשפט העליון קבע כי:

"הכלל שנקבע בסעיף 56 לחוק העונשין הוא כי ביצוע עבירת התנאי מפעיל את המאסר המותנה, ויהא זה במקרים חריגים בלבד, ורק מטעמים שירשמו, שבית-המשפט יהיה רשאי להורות על הארכת תקופת התנאי אם שוכנע כי בנסיבות העניין לא יהא זה צודק להפעילו. אמנם, ככל שהפעלת התנאי היא אוטומטית, כך גדל כוחו המרתיע של המאסר המותנה (אנקר בספרו הנ"ל [21], בעמ' 47), אולם חרף זאת ניתן שיקול-הדעת לבית-המשפט שלא להפעילו כדי לאפשר לו, מקום

שהצדק מחייב זאת, להעניק לנאשם הזדמנות נוספת ואחרונה לחזור לדרך הישר, וגם בחריג זה גלום עקרון ההרתעה"
(ההדגשה אינה במקור, ג'.נ.-ע.)

גם ברע"פ 7391/08 **יוסף מחאג'נה נ' מדינת ישראל** (10.07.2008) נאמרו דברים דומים:

"שיקול הדעת הניתן לבית המשפט בהארכת עונש מאסר מותנה מתמקד במצבים שבהם מוצדק לתת לנאשם הזדמנות נוספת לחזור לדרך הישר, כאשר הוא מראה סימנים המניחים יסוד לציפייה כי כך יהיה"
(ההדגשה אינה במקור, ג'.נ.-ע.)

ברע"פ 11092/07 **פלונית נגד מדינת ישראל** (02.06.2011) נקבע על ידי השופט מלצר כי:

"מובן שכלל שבתי המשפט ימעטו לחרוג מן הכלל של הפעלת התנאי, כך יגדל כוחו המרתיע של המאסר המותנה. אולם, במקרים החריגים, שבהם הצדק מחייב, יכול בית המשפט להעניק לנאשם הזדמנות נוספת ואחרונה לחזור למוטב"

14. מחד, לנאשם עבר תעבורתי בעבירה דומה, ועסקין בפקיעה ארוכה בת 8 שנה כאשר לא בכדי נקבע בפסיקה כי יש לראות בנאשם הנוהג לאחר פקיעת רישיונו תקופה ארוכה, כמי שלא מורשה כלל, מה גם שנקבע בפסיקה כי אין בהסרת המחדל כדי לאיין את ביצוע העבירה או להכחות מחומרתה ודי להפנות בעניין זה לפסק דין בעניין סוליקו אשר הובא לעיל שם אישר בית המשפט העליון את קביעתו של בית המשפט המחוזי לפיה אין בחידוש רישיון נהיגה כדי למחוק את "חטאי העבר", ואישר עונש של 3 חודשי פסילת רישיון נהיגה. עוד אדגיש כי נקבע זה מכבר כי הסרת המחדל אין בה משום 'שיקום' המצדיק חריגה לקולא ממתחם הענישה, ואין בכוחה להביא ליצירת מתחם עונש שונה, אלא היא מהווה שיקול לקולא לעניין אורך הפסילה - שיש להתחשב בה בתוך המתחם שנקבע (ראו לעניין זה עניין בישר אשר צוטט לעיל).

מאידך הרשעתו האחרונה של הנאשם הינה משנת 2019 ויתר ההרשעות התיישנו זה מכבר; הרישיון הוסדר על ידי הנאשם, הנאשם מתמודד עם נסיבות אישיות מורכבות, חובות בסכום הקרוב ל-800,000 ₪, הוא נאלץ לאזן בין רצונו לדאוג לפרנסת בני משפחתו, רצונו לפרוע את חובותיו, ורצונו לתמוך באשתו החולה וליטול חלק בלעדי בניהול משק הבית עקב חוסר יכולת בת זוגו לתרום את חלקה ובשים לב למצבה הרפואי. תסקיר שירות המבחן מדבר בעד עצמו; הנאשם לקח אחריות מלאה על מעשיו, הפנים את חומרת המעשים, חרטת הנאשם היא כנה, האירוע הוא נקודתי ונבע מחוסר שיקול דעת רגעי. שירות המבחן סבר כי ענישה חינוכית היא ראויה יותר במקרה בו עסקין בשים לב למורכבות חייו האישיים של הנאשם ונסיבות ביצוע העבירה על ידו.

15. בשקלול כל האמור לעיל, ותוך שנתתי את דעתי לאיזון הראוי בין שיקולי הענישה לבין מתן אופק שיקומי לנאשם אשר יאפשר את חזרתו למוטב והשתלבותו בחברה נורמטיבית; סבורני כי יש למקם את עונשו של הנאשם ברף הנמוך של מתחם הענישה בכל הנוגע לרכיב הפסילה, וזאת בשים לב להסרת הפגם על ידי הנאשם והרצון שלא לחבל במאמציו להוצאת רישיון בצד אי קיומו של סיכון לביצוע עבירה דומה בעתיד וכן אי ביצוע עבירות נלוות בצד הארכת המאסר המותנה.

16. אדגיש כי אין באמור כדי להביא להקלת ראש במעשיו של הנאשם, וברור מאליו כי הסדרת הרישיון אין בה כדי לבטל את חומרת מעשיו; שכן הנאשם ביזה החלטה של רשות מינהלית; לקח את החוק ואת ההגה לידיים, עשה דין לעצמו והחליט שאף אם רישיונו פקע, אין הדבר אמור לעמוד בינו לבין עלייתו לכביש; לאור כך מעשיו של הנאשם מחייבים ענישה ממשית בדמות פסילת רישיון נהיגה בפועל ולא ניתן להסתפק בענישה צופה פני עתיד כאמור לעיל.

מנגד, בהתאם לעקרון הענישה האינדיבידואלית, עונשו של הנאשם צריך לתת ביטוי גם לנסיבות החיים המורכבות של הנאשם אשר נאלץ להתמודד בגפו עם פרנסת בני משפחתו כאשר נגדו היו תלויים ועומדים הליכי חדלות פירעון במשך שנים רבות אשר מנעו ממנו לחדש את רישיונו.

17. יש לתת משקל גם לעובדה כי בסופו של יום ראה המחוקק לנכון לבטל את המגבלה על חידוש רישיון הנהיגה לאנשים הנמצאים בהליכי חדלות פירעון, ובכך נסללה דרכם של נהגים כדוגמת הנאשם, לקבל רישיון נהיגה תקף; מה גם שהוארך תוקפם של רישיונות הנהיגה עד גיל 70. **סבורני, כי מקום שהמחוקק עצמו סבר כי מדובר בהסדר חוקי אשר ראוי שיחלוף מהעולם, הדבר אמור בהכרח להשליך על רמת הענישה. לא יכול להיות ספק כי אילו חידושי החקיקה האמורים היו בתוקף במועד ביצוע העבירה, העבירה כלל לא הייתה באה לעולם; מה גם שכיום, במצב החוקי הקיים, הסיכוי להישנות מעשי העבירה הוא אפס.**

18. אני רואה לנכון להרחיב את הדיון בנקודה זו ולציין כי ביום 07.02.2022 אישרה מליאת הכנסת את הצעת חוק ההוצאה לפועל (תיקון מס' 59) (ביטול הגבלת רישיון נהיגה), התשפ"ב- 2021 (להלן: **"הצעת החוק"**). מטרת הצעת החוק הייתה ביטול הסמכות להגביל ולשלול את רישיון הנהיגה של חייבים בהליכי הוצאה לפועל; מאחר וטרם התיקון, נוצר מצב אבסורדי שבו נשלל מהחייבים רישיון הנהיגה עד להסדרת חובותיהם, כאשר באותה נשימה לא עלה בידי החייבים לפרוע את חובותיהם כיוון שהיו זקוקים לרישיון הנהיגה שלהם לשם כך.

19. בנוסף, בהתאם לדברי ההסבר בהצעת החוק, הגבלת רישיון נהיגה היוותה הגבלה משמעותית על חופש התנועה של החייב וזאת כאשר ממילא קיים חוסר וודאות בנוגע ליעילות ההגבלה; וכך כן נכתב בהצעת החוק:

"ביטול הסמכות להטיל הגבלת רישיון נהיגה לפי החוקים האמורים מוצע

בשל כך שמדובר בהגבלה משמעותית על חופש התנועה של החייב ועל ההתנהלות היום-יומית שלו, ומשום שיש ספק בדבר תרומתה של ההגבלה לגביית החוב. לעניין זה יצוין כי כלי גבייה מסוג זה אינו קיים במרבית מדינות המערב".

20. עיינו רואות כי המחוקק ביקש, כאמור לעיל, לתקן את העוול שנגרם לציבור הנהגים החייבים באמצעות ביטולה של הסמכות להגביל או לשלול את רישיונות החייבים, והכל מתוך הבנה כי המדובר בהגבלה משמעותית על חופש התנועה מקום שהדבר אינו משרת את תכלית החוק בדבר פירעון חובות החייבים.

21. אדגיש כי המלצת שירות המבחן לריצוי עונש של של"צ בהיקף של 140 שעות אינה המלצה של מה בכך; צו השל"צ דורש מחויבות גבוהה ביותר, כאשר כל הפרה שלו עלולה להביא להפקעתו והשתת ענישה חלופית. עסקינן בענישה מוחשית ומרתיעה אשר תחייב את הנאשם לערוך איזון בין מחויבותו לבצע את צו השל"צ לבין התחייבויותיו הכלכליות, יחד עם זאת, ענישה מסוג של"צ לא תגדע את פרנסת הנאשם, לא תפגע בילדיו ובאשתו החולה, ותהווה עבורו גבול ברור של מותר ואסור.

22. אינני מתעלמת כמובן מהפסיקה לפיה על בית המשפט לשקול שיקולים רחבים יותר מן השיקולים העומדים לנגד עיני שירות המבחן, וכי המלצת שירות המבחן, למרות מעמדה הרם, מהווה נתון אחד מתוך כלל שיקולי הענישה (רע"פ 765/14 **אחרינו נ' מדינת ישראל** (13.3.2014)); אולם לדידי הארכת המאסר המותנה בצד רכיבי ענישה מרתיעים נוספים אין בו כדי להחטיא את מטרות הענישה במקרה הספציפי הזה וזאת לאור הייחודיות של הנסיבות.

סוף דבר

23. לאור על האמור לעיל, אני מטילה על הנאשם את העונשים הבאים:

· אני מטילה על הנאשם לבצע שירות לתועלת הציבור (של"צ) בהיקף של 140 שעות אשר יבוצע במשך שנה, החל מיום 20.01.2025 לפי התוכנית, אשר הוכנה בהסכמת הנאשם, על ידי שירות המבחן והכל בהתאם לפירוט ולתנאים, כמפורט ב-"צוהשירות".

מוסבר לנאשם, כי ככל שלא יבצע את הצווים הנ"ל בהתאם להוראות שירות המבחן, או יבצע עבירה נוספת במהלך תקופת המבחן, יבוטלו הצווים וביהמ"ש רשאי להטיל עליו עונש אחר במקומם בגין העבירה בה הורשע.

· אני מורה על הארכת המאסר המותנה בן 2 החודשים אשר הושת על הנאשם בתיק פל"א 7871-02-18 בבית משפט השלום לתעבורה עכו למשך שנתיים נוספות מתום תקופת

התנאי המקורית.

· אני פוסלת את הנאשם מלנהוג ו/או מלקבל ו/או מלהחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 5 חודשים.

אני מורה על הפעלת הפסילה המותנית בת 3 חודשים אשר הוטלה על הנאשם בתיק פל"א 7871-02-18 (שלום תעבורה עכו) כך שתרוצה באופן חופף לעונש הפסילה בפועל אשר הוטלה על הנאשם בהליך זה.

סה"כ ירצה הנאשם 5 חודשי פסילה בפועל במצטבר לכל פסילה אחרת.

לריצוי הפסילה, יפקיד הנאשם את רישיונו במזכירות בית המשפט בעכו לא יאוחר מיום 16.10.2025 עד השעה 10.00.

על הנאשם להפקיד את רישיונו במזכירות. כל עוד לא הופקד הרישיון, הרי הפסילה בתוקף והנהיגה אסורה על הנאשם, אולם ימים אלה לא יובאו במניין ימי הפסילה, כך שהפסילה לא תסתיים. אם הנאשם אינו מחזיק ברישיון נהיגה תקף, הרי לשם חישוב הפסילה עליו להגיש בקשה מתאימה בצירוף אישור משרד הרישוי בדבר מצב רישיונו והפסילות החלות עליו.

· הנני פוסלת את הנאשם מלנהוג או מלקבל או מלהחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 6 חודשים וזאת על תנאי למשך 3 שנים והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור על אחת או יותר מן העבירות שעליהן הורשע ו/או אחת העבירות המפורטות בתוספת הראשונה או בתוספת השנייה לפקודת התעבורה [נוסח חדש], תשכ"א - 1961 ויורשע בגינה.

· אני דנה את הנאשם לתשלום קנס בסך 1,500 ש"ח.

הקנס ישולם ב- 5 תשלומים חודשיים שווים ורצופים החל מיום 1.9.2025 וכל 1 לחודש שאחריו. יודגש כי אי עמידה בתנאי התשלום תביא לפירעון הקנס באופן מיידי וצבירת תופסת פיגורים.

ככל ובתיק קיים פיקדון, הפיקדון יושב לידי הנאשם, בכפוף לכל דין. מובהר לנאשם כי עליו לגשת למזכירות בית המשפט לצורך עדכון פרטי חשבון לשם ביצוע ההחזר.

יש לשלם את הקנס לחשבון המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגבייה, החל מחלוף 3 ימים מיום מתן גזר הדין וזאת באחת מהדרכים הבאות:

- **בכרטיס אשראי** - באתר המקוון של רשות האכיפה והגבייה, www.eca.gov.il (ניתן לשלם בפריסה של עד 18 תשלומים בהסדר קרדיט) או חפש בגוגל "תשלום גביית קנסות".

- **מוקד שירות טלפוני בשרות עצמי (מרכז גבייה)** - בטלפון 35592* או בטלפון 073-2055000

(ניתן לפנות לנציגים לקבלת מידע במספרים הללו).

- במזומן בכל סניף של בנק הדואר - בהצגת תעודת זהות בלבד (אין צורך בשוברי תשלום).

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בחיפה תוך 45 ימים מהיום.

המזכירות תעביר עותק החלטה זו לשירות המבחן למבוגרים.

הודעה לנוכחים הזכות לערער על גזר הדין תוך 45 יום.

ניתן היום, י"ב תמוז תשפ"ה, 08 יולי 2025, במעמד הנוכחים.